

V Bruselu dne 5.10.2016
COM(2016) 639 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Osmá zpráva Komise o fungování systému kontroly tradičních vlastních zdrojů (2013-2015) (čl. 18 odst. 5 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 ze dne 22. května 2000)

1. ÚVOD

Komise pravidelně vypracovává pro Evropský parlament a Radu zprávu o fungování kontrolních mechanismů pro tradiční vlastní zdroje („TVZ“)¹.

Základem pro kontroly TVZ jsou rozhodnutí Rady 2007/436/ES, Euratom ze dne 7. června 2007², nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 ze dne 22. května 2000³ a nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1026/1999 ze dne 10. května 1999⁴.

Tato zpráva, v pořadí osmá, popisuje a analyzuje fungování systému kontroly TVZ v období 2013 až 2015⁵. Podává informace o kontrolách tradičních vlastních zdrojů provedených Evropskou komisí v tomto období, přičemž se zabývá těmito tématy:

- kontrolami na místě provedenými Komisí v členských státech a opatřeními v návaznosti na tyto kontroly,
- opatřeními v návaznosti na dopisy o předběžných závěrech Evropského účetního dvora,
- posouzením nároků, jejichž vybrání je nemožné, které byly odepsány,
- postupem v případě chyb členských států, které vedou ke ztrátě tradičních vlastních zdrojů,
- správou databáze týkající se podvodů a nesrovnalostí (OWNRES),
- pilotní činností týkající se auditu účtů A a B prováděného členskými státy,
- pomocí kandidátským zemím.

2. RÁMEC A METODIKA KONTROL TVZ

2.1. Regulační a operační rámec TVZ

Odpovědnost za výběr TVZ je přenesena na členské státy. Ty mají povinnost poskytnout vybraná cla rozpočtu EU, přičemž si jako náklady na výběr mohou ponechat 25 % ze všech částek TVZ

Tradiční vlastní zdroje (TVZ): cla na výrobky dovážené ze třetích zemí a dávky z cukru. V období 2013–2015 byla poskytnuta (čistá) částka ve výši více než 50 miliard EUR. Roční průměr činil 16,8 miliardy EUR.

Druhy kontrol:

Kontroly předpisů: kontroly předpisů členských států, které se

¹ Ustanovení čl. 18 odst. 5 nařízení č. 1150/2000.

² Úř. věst. L 163, 23.6.2007, s. 17.

³ Úř. věst. L 130, 31.5.2000, s. 1–9, pozměněné nařízením Rady č. 1377/2014 ze dne 18. prosince 2014 (Úř. věst. L 367, 23.12.2014, s. 14).

⁴ Úř. věst. L 126, 20.5.1999, s. 1.

⁵ Zpráva se zaměřuje na kontroly provedené orgány EU (Komisí a Účetním dvorem). Netýká se kontrol provedených členskými státy, protože jejich podrobné výsledky uvádí výroční zpráva vypracovaná podle článku 325 Smlouvy o fungování Evropské unie.

poskytovaných Komisi⁶. Členské státy jsou povinny samy provádět kontroly a podávat zprávy Komisi.

Komise si však v této oblasti ponechává významné kontrolní pravomoci. Pro dohled nad systémem výběru TVZ může Komise provádět několik druhů kontrol: kontroly předpisů, kontroly dokladů a kontroly na místě. Komise musí rovněž reagovat na připomínky Účetního dvora obsažené v jeho výroční zprávě, zvláštních zprávách nebo dopisech o předběžných zjištěních a také na připomínky a doporučení Evropského parlamentu při udělování absolutoria za plnění rozpočtu. Komise zajišťuje, aby členské státy správně uplatňovaly pravidla EU, a podává zprávy rozpočtovému orgánu.

týkají systému výběru TVZ.

Kontroly dokladů: *analýza účetních výkazů a veškerých druhů účetních dokladů a spisů členských států, včetně zpráv členských států o nárocích, které nemohou být vybrány.*

Kontroly na místě: *kontrola souladu vnitrostátních systémů a příslušných podkladových dokumentů s právními předpisy EU z účetního i celního hlediska. Tyto kontroly se provádějí buď společně s dotčeným členským státem, nebo nezávisle na něm.*

Kontrolní činnosti Komise mají tyto tři zvláštní cíle:

- zachovat rovné podmínky mezi členskými státy a hospodářskými subjekty bez ohledu na to, kde v Evropské unii bylo zboží procleno. Komise musí zajistit, aby členské státy uplatňovaly pravidla EU jednotně, s cílem zabránit narušení hospodářské soutěže,
- zlepšovat situaci v oblasti výběru. Komise se musí ujistit, že členské státy plní své povinnosti související s výběrem a poskytováním TVZ. Členské státy by měly poměrným způsobem nést případné správní a finanční dopady,
- informovat rozpočtový orgán. Na základě výsledků kontrol může Komise posoudit efektivnost a péči, s níž se členské státy věnují výběru a poskytování TVZ, přijímat opatření nezbytná k nápravě případných nedostatků a v neposlední řadě podávat zprávy rozpočtovému orgánu.

2.2. Cíle a metodika kontrol TVZ na místě

Obecným cílem kontrol tradičních vlastních zdrojů je ujistit se o tom, že postupy zavedené v členských státech jsou v souladu s příslušnými právními předpisy EU a že jsou finanční zájmy EU řádně chráněny. Každý rok se posuzují různé tematické oblasti cel a účetnictví.

Kontroly na místě prováděné Komisí se řídí přesnou metodikou s cílem zkontrolovat soulad postupů s normami EU. Plánují se v rámci ročního programu kontrol, který vymezuje několik tematických oblastí, jež mají být v jednom nebo více členských státech zkontrolovány. Program kontrol se plánuje a jeho tematické oblasti se vybírají na základě analýzy rizika. Veškeré kontroly se provádějí standardizovanými postupy a používají se při nich auditní nástroje připravené na míru, tj. dotazníky zasílané v předstihu členským státům a kontrolní

⁶ Na zasedání Evropské rady dne 8. února 2013 bylo dohodnuto, že od 1. ledna 2014 si členské státy jako náklady na výběr budou ponechávat 20 % z vybraných částek. Toto pravidlo se použije se zpětnou účinností poté, co vstoupí v platnost nové rozhodnutí o systému vlastních zdrojů.

seznamy, jejichž součástí je také program testů, které se budou na místě používat. Tak se zajistí jednotné provádění kontrol a vypracovávání zpráv.

3. KONTROLY PROVEDENÉ KOMISÍ V OBDOBÍ 2013–2015

V období 2013–2015 provedla Komise **86 kontrol** podle článku 18 nařízení č. 1150/2000. V šesti případech byl uplatněn přístup společného auditu⁷.

86 kontrol vedlo ke 288 zjištěním.

Přístup společného auditu: zvláštní druh společné kontroly, kdy útvary interního auditu členského státu provedou audit metodou schválenou Komisí.

Z 288 zaznamenaných zjištění jich 122 mělo přímý finanční dopad (42,36 %) a 63 dopad správní (21,88 %). Komise přijala vhodná opatření k tomu, aby členské státy v příslušných případech poskytly rozpočtu EU dotčené částky.

3.1. Kontroly v oblasti cel

V letech 2013 a 2015 se kontroly zaměřily na **vstup zboží na celní území EU**. Zabývaly se způsobem předložení zboží celnímu úřadu, definicí, rozsahem a přesností souhrnných celních prohlášení pro dočasné uskladnění, povoleními k provozování dočasných skladů, sledováním zboží v dočasném skladu a včasným a správným vyměřením cla.

Často se vypracovávají tematické zprávy s cílem shrnout zjištění z kontrol k určité tematické oblasti a opatření v návaznosti na tato zjištění. Generální ředitelství pro rozpočet vypracovalo **tematickou zprávu o vstupu zboží do EU**, která byla dne 4. prosince 2014 předložena v Poradním výboru pro vlastní zdroje členským státům a ve dnech 16.–17. prosince 2014 skupině pro celní politiku⁸. Z osmi kontrol provedených v roce 2013 a tří kontrol provedených v roce 2015 vyplynulo, že v navštívených členských státech je většina stanovených cílů řádně plněna. Členským státům však bylo sděleno 32 zjištění, včetně problémů v oblasti souladu s právními předpisy a žádostí o zlepšení postupů.

V letech 2013 a 2014 se kontroly zaměřily na **celní režim konečného užití**, který byl posouzen v 18 členských státech. Konkrétně se zabývaly postupy vydávání povolení, celním dohledem, kontrolou dosažení předepsaného konečného užití zboží a včasným a správným zaúčtováním dovozních cel. Sdělená zjištění se týkala především nedostatků spojených s vydáváním povolení ke konečnému užití a s celním dohledem a dále nedostatečných kontrol a nesrovnalostí v celních prohlášeních.

V roce 2014 se kontroly zaměřily na **návazná opatření členských států v případech podvodů a nesrovnalostí**. Ke zkoumaným oblastem patřilo řízení, posuzování a návazné kontroly informací o rizicích týkajících se potenciálních případů podvodů a nesrovnalostí, provádění společné prioritní kontrolní akce DISCOUNT a včasné vyměření a výběr dlužných částek.

⁷ Kontroly provedené v Dánsku a Rakousku.

⁸ Skupina pro celní politiku sdružuje generální ředitele celních správ členských států.

I k této tematické oblasti vypracovalo Generální ředitelství pro rozpočet **tematickou zprávu**, která byla dne 7. července 2015 předložena členským státům na schůzi Poradního výboru pro vlastní zdroje a dne 4. prosince 2015 skupině pro celní politiku. Dvacet provedených kontrol vedlo ke sdělení 37 zjištění navštíveným členským státům, přičemž většina uvedených zjištění vyžadovala zlepšení postupů sledování a kontroly ke správě formulářů pro sdílení rizik a sdělení v rámci vzájemné pomoci prostřednictvím včasného nastavení komplexních rizikových profilů pro účely pokrytí zjištěných rizik. Zjištění a návazná opatření se týkala i náležité péče členských států, sledování kontrol *ex post* a dalších návazných opatření.

V roce 2015 bylo provedeno pět kontrol týkajících se **správy celních kvót a pozastavení cel** s cílem posoudit zejména to, zda byla výhoda v podobě celních kvót a pozastavení cel poskytnuta jen způsobilým osobám a pro dostupná množství, zda byly prováděny vhodné celní kontroly, zda byla správně vyměřena odpovídající cla a zda byla tato cla včas poskytnuta. Bylo zjištěno, že většina členských států dodržuje právní předpisy EU, což zajišťuje odpovídající ochranu finančních zájmů EU. Přesto byly zjištěny nedostatky ve správě celních kvót, v provádění kontrol a v poskytování částek TVZ v případě částečného přidělení nebo odeprání kvóty. Komise vyzvala dotčené členské státy, aby urychleně zjednaly nápravu situace.

Ve čtyřech zemích byla zkoumána **správa preferenčních sazebních opatření**. Zde se pozornost zaměřila na postupy a podmínky poskytování preferenčního zacházení, na sledování neúplných prohlášení a chybějících dokladů o původu, na kontroly a analýzu rizik a na následné žádosti o ověření původu. Celkově je sice odpovídající ochrana finančních zájmů EU zajištěna, byly však zjištěny nedostatky v souvislosti s následným ověřováním dokladů o původu a s obsahem a zpracováním celních prohlášení udávajících preferenční původ. Upozorňujeme, že v roce 2014 k této tematické oblasti zveřejnil zvláštní zprávu⁹ Evropský účetní dvůr.

Obecně lze říci, že členské státy jsou odhodlány své systémy zlepšovat. Většina výše uvedených zjištění již byla řešena nebo se řeší.

⁹ Zvláštní zpráva EÚD č. 2 „Jsou preferenční obchodní režimy řízeny vhodným způsobem?“.

3.2. Kontroly účetnictví

Vedle hlavní tematické oblasti, jejímž předmětem jsou cla, se ve všech navštívených členských státech opakovaně kontroluje tematická oblast **řízení zvláštního účtu¹⁰ v kombinaci s opravami standardního účtu**. Tento účet je cenným zdrojem informací o způsobu, jakým správní orgány plní své úkoly v oblasti správy TVZ (stanovení nároků, správa záruk, sledování výběru, zrušení, odepisování nedobytných pohledávek). Komplexní kontroly zaměřené zcela **na tuto tematickou oblast** byly provedeny ve třech členských státech. Kontroly provedené v této tematické oblasti v období 2013–2015 potvrdily, že většina chyb je jednorázového charakteru a systematické chyby se vyskytují jen výjimečně. Členské státy přijaly finanční důsledky vyplývající ze zaznamenaných zjištění. Kontroly prováděné Komisí potvrdily, že se celková situace zlepšuje díky tlaku pramenícímu z kontrol prováděných Komisí a také díky zavedení elektronických celních a/nebo účetních systémů ve většině členských států, což snižuje riziko jednorázových chyb. Členské státy však musí stále usilovat o zajištění pečlivé správy zvláštního účtu a oprav standardního účtu. Komise bude i nadále pozorně sledovat péči, s níž se členské státy věnují výběru nároků.

*Členské státy zaúčtují TVZ na jeden ze dvou účtů:
- na **standardní účet** se účtují částky vybrané nebo zaručené (tyto částky se odvádějí do rozpočtu EU),
- na **zvláštní účet** se účtují částky, které nebyly vybrány, nebo zaručené částky, jež byly zpochybněny.*

***Systém výběru TVZ:** soubor systémů a postupů zavedených členskými státy za účelem stanovení, zaúčtování, výběru a úhrady TVZ.*

*TVZ, které **nemohou být vybrány**, se ze zvláštního účtu po uplynutí stanovené lhůty odeberou. Částky musí být poskytnuty (uhrazeny) Komisi, ledaže nemohou být vybrány z důvodu vyšší moci nebo z jiných důvodů, které nemohou být dotčenému členskému státu přičítány.*

V šesti členských státech byla také provedena řada kontrol **spolehlivosti výkazů ze standardního a zvláštního účtu**. Obecným závěrem přitom bylo, že zavedené postupy tvorby těchto výkazů jsou v souladu s předpisy EU a zajišťují ochranu finančních zájmů EU. Zjištění sdělená v souvislosti s těmito kontrolami se týkají jednorázových chyb či systematických nedostatků s omezeným finančním dopadem.

V neposlední řadě došlo k přezkumu externího auditu celních řízení a účetních systémů v oblasti TVZ (který si vyžádala Komise), jenž byl proveden v návaznosti na problémy v belgickém systému výběru TVZ zjištěné v minulosti, přičemž tento audit byl shledán jako obecně přijatelný. Externí auditor dospěl k závěru, že v belgickém účetnictví týkajícím se TVZ a ve výsledných částkách, které byly Komisi převedeny, nejsou přítomny významné chyby a že zjištěné chyby (z nichž některé měly finanční dopad) neohrožují celkovou spolehlivost účtů. Kroky v návaznosti na nápravná opatření, jež si Komise vyžádala, stále probíhají. Přezkum externího auditu nicméně umožnil zrušit výhradu ke spolehlivosti belgických účtů, kterou generální ředitel vyjádřil ve svých prohlášeních o věrohodnosti účtů ve výročních zprávách o činnosti GŘ pro rozpočet za roky 2011 a 2012.

¹⁰ Nazývá se také účet B.

4. OPATŘENÍ PŘIJATÁ V NÁVAZNOSTI NA KONTROLY PROVEDENÉ KOMISÍ

4.1. Aspekty týkající se právní úpravy

Jestliže kontroly v členských státech odhalí nedostatky nebo mezery ve vnitrostátních právních či správních předpisech, je členský stát vyzván k přijetí nezbytných opatření, včetně opatření legislativní a správní povahy, za účelem uvedení těchto předpisů v soulad s požadavky EU. Tato nápravná opatření jsou důležitým výsledkem kontrol prováděných Komisí. Zjištění, ke kterým se dospěje, navíc představují zásadní zdroj informací o problémech, s nimiž se členské státy při uplatňování celních předpisů potýkají, a o jejich dopadu na TVZ.

4.2. Výsledky sporů

Některá ustanovení pravidel zůstávají zdrojem neshod mezi členskými státy a Komisí, která v takových případech nemá jinou možnost než zahájit řízení o nesplnění povinnosti (na základě článku 258 Smlouvy o fungování Evropské unie). V období 2013–2015 byla zahájena či ukončena tato řízení o nesplnění povinnosti:

- věc č. 2007/2230 (rozsudek Soudního dvora¹¹ ze dne 17. července 2014, Komise v. Portugalsko, C-335/12): Soudní dvůr potvrdil postoj Komise, přičemž dospěl k závěru, že vnitrostátní orgány nesplnily své povinnosti, když odmítly poskytnout částky odpovídající clům na přebytkové množství cukru nevyvezené po přistoupení Portugalské republiky k Evropské unii. Vzhledem k tomu, že požadované úroky z prodlení byly v plné výši uhrazeny, byla věc uzavřena,
- věc č. 2013/2103 týkající se Spojeného království: členský stát odmítl nahradit ztrátu vlastních zdrojů způsobenou neoprávněným vydáním vývozních osvědčení Anguillou, jež je územím pod jeho svrchovaností. Výzva byla zaslána dne 27. září 2013 a odůvodněné stanovisko dne 16. října 2014,
- věc č. 2013/2165 týkající se Nizozemska: členský stát odmítl nahradit ztrátu vlastních zdrojů způsobenou neoprávněným vydáním osvědčení EUR.1 Curaçaem a Arubou, jež jsou územími pod jeho svrchovaností. Výzva byla zaslána dne 21. listopadu 2013 a odůvodněné stanovisko dne 16. října 2014,
- věc č. 2013/2251 týkající se Itálie: členský stát odmítl nahradit ztrátu vlastních zdrojů způsobenou absencí vhodných opatření pro výběr vyměřené a zaúčtované částky cla. Tato věc souvisí s případy odpisů č. IT(07)08-917, které se týkají pašování cigaret. Výzva byla zaslána dne 21. listopadu 2013 a odůvodněné stanovisko dne 28. dubna 2016,
- věc č. 2014/2221 týkající se Belgie: členský stát odmítl poskytnout úroky z prodlení za opožděné platby v souvislosti se čtyřmi případy, u nichž vyžádané záruky nakonec

¹¹ Jedna ze složek Soudního dvora Evropské unie.

nestačily k pokrytí celního dluhu. Výzva byla zaslána dne 25. září 2014 a doplňující výzva dne 22. října 2015.

Ve svém rozsudku ze dne 3. dubna 2014 ve věci *Komise v. Spojené království* Soudní dvůr potvrdil postoj Komise, že vnitrostátní orgány nesplnily své povinnosti tím, že odmítly poskytnout částky odpovídající clům dlužným z dovozů čerstvého česneku, jichž se týkala nesprávná závazná informace o sazebním zařazení zboží.

Soudní dvůr také rozhodl v několika věcech týkajících se žádostí členských států o prohlášení výzev útvarů Komise k poskytnutí finančních prostředků za neplatné. Tribunál shledal, že dopis Komise vyzývající členské státy k úhradě vlastních zdrojů není takovým aktem, který by mohl být předmětem žaloby na neplatnost¹². Kasační opravné prostředky podané proti těmto rozhodnutím nyní projednává Soudní dvůr¹³.

4.3. Finanční aspekty

V průběhu referenčního období (2013–2015) byly Komisi na základě připomínek uvedených ve zprávách o kontrolách a při dalších kontrolních činnostech a v důsledku opatření přijatých v návaznosti na zjištění Účetního dvora a rozhodnutí Soudního dvora v řízeních o nesplnění povinnosti ve věcech TVZ uhrazeny dodatečné částky v celkové výši více než **124 milionů EUR**.

Celková částka úroků z prodlení uhrazených členskými státy činila více než **104 milionů EUR**.

5. OPATŘENÍ KOMISE KE ZLEPŠENÍ VÝBĚRU TRADIČNÍCH VLASTNÍCH ZDROJŮ

Kromě kontrol na místě prováděných v členských státech má Komise k dispozici několik dalších prostředků, které jí umožňují sledovat výběr TVZ. Vhodným využíváním těchto prostředků se výběr efektivně zlepšuje.

5.1. Posouzení nároků, jejichž výběr je nemožný, které byly odepsány

Členské státy musí přijmout opatření nezbytná k poskytnutí TVZ s výjimkou případů, kdy jejich výběr není možný z důvodu vyšší moci nebo z důvodů, které nemohou být těmto členským státům přičítány (čl. 17 odst. 2 nařízení č. 1150/2000).

Zpráva o odpisech: Postup stanovený článkem 17 nařízení č. 1150/2000 ke sledování případné finanční odpovědnosti členských států za částky TVZ nad 50 000 EUR, které nemohou být vybrány. V rámci tohoto postupu vydává Komise své stanovisko k tomu, zda TVZ

Podle pravidel EU musí členské státy o částkách nad 50 000 EUR, které nemohou být vybrány, pokud mají za to, že jim tato skutečnost nemůže být přičítána, Komisi informovat (ve zprávách o odpisech),

¹² Usnesení Tribunálu ze dne 14. září 2015, *Slovinsko v. Komise*, T-585/14, ECLI:EU:T:2015:662, *Slovinsko v. Komise*, T-678/14 a T-779/14, ECLI:EU:T:2015:661 a ECLI:EU:T:2015:655, *Rumunsko v. Komise*, T-784/14, ECLI:EU:T:2015:659 a *Španělsko v. Komise*, T-841/14, ECLI:EU:T:2015:656.

¹³ *Rumunsko v. Komise*, C-599/15P; *Slovinsko v. Komise*, C-593/15P a C-594/15P.

příčemž Komise ke každé zprávě vydává připomínky. V případě částek, které této prahové hodnoty nedosahují, není povinnost podat zprávu stanovena, ovšem Komise standardně vzorek těchto případů posuzuje při kontrolách na místě.

nebylo možné vybrat z důvodů, které nemohou být členským státům přičítány. Účelem posuzování oznámených případů ze strany Komise je zhodnotit míru péče, již členský stát při výběru zdrojů vynaložil.

Komise vydala pracovní dokument (kompendium), jenž má členským státům pomoci posoudit, nakolik nesou za částky TVZ, které nemohou být vybrány, finanční odpovědnost, a jenž obsahuje kritéria, ze kterých Komise ve svých připomínkách ke zprávám o odpisech v období 1992–2012 vycházela. Tento pracovní dokument byl členským státům předán na schůzi Poradního výboru pro vlastní zdroje dne 6. prosince 2012. Dne 25. června 2013 do něj byly revizí promítnuty změny, k nimž došlo v právních předpisech EU a příslušné judikatuře v oblasti tradičních vlastních zdrojů.

Mají-li členské státy za to, že splňují podmínky osvobození od povinnosti poskytnout Komisi částky nad 50 000 EUR odpovídající stanoveným nárokům, které nemohou být vybrány, musí Komisi podat zprávu prostřednictvím mnohojazyčné databáze nazvané WOMIS (správní a informační systém pro odpisy), která byla spuštěna dne 1. ledna 2010. Tento nástroj, jenž se pravidelně aktualizuje, umožňuje účinnou a bezpečnou správu zpráv členských států.

Za období 2013–2015 bylo Komisi předáno 904 zpráv¹⁴, přičemž celková částka, jíž se týkaly, činila 245 523 019 EUR. Ze 791 zpráv, které byly v rámci tohoto období (jako již projednávané i jako nové zprávy) posuzovány a které se týkaly celkové částky 290 520 371 EUR, jich Komise akceptovala 106, jež se týkaly celkově 40 831 238 EUR. Ve 264 případech, které se týkaly **87 273 185 EUR**, byla Komise toho názoru, že částky nemohly být vybrány z důvodů, jež lze přičítat dotčeným členským státům. Ve 12 případech se podání zprávy Komisi považovalo za nesprávné či předčasné (týkaly se částky 5 013 866 EUR). U více než poloviny posuzovaných případů (u 409 zpráv¹⁵, ke kterým na konci roku 2015 ještě nevydala konečné připomínky a které se týkaly částky 157 402 082 EUR) si Komise musela vyžádat dodatečné informace.

5.2. Postup v případech, kdy při stanovení nároků došlo k chybám, které vedou ke ztrátě TVZ

Ve svém rozsudku *Komise v. Dánsko*¹⁶ potvrdil Soudní dvůr názor Komise, že povinnost členských států stanovit nárok EU na TVZ (a poskytnout je) za běžných okolností vzniká, jakmile jsou splněny podmínky stanovené celními předpisy. Není proto nutné čekat na vlastní stanovení. Jelikož členské státy nejsou povinny poskytnout TVZ pouze v případě, že částka nemůže být vybrána z důvodu vyšší moci nebo z důvodů, které jim nemohou být přičítány,

¹⁴ Včetně případů, v nichž členské státy požádaly o přehodnocení.

¹⁵ Včetně případů, v nichž členské státy požádaly o přehodnocení.

¹⁶ Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. listopadu 2005, *Komise v. Dánsko*, C-392/02, ECLI:EU:C:2005:683.

musí tudíž přijmout finanční důsledky chyb, jichž se dopustily, a to bez ohledu na to, zda k vlastnímu stanovení došlo či nikoliv.

Na základě této judikatury provedla Komise v návaznosti na správní pochybení, jichž se členské státy v období 2013–2015 dopustily a v jejichž důsledku došlo k poškození finančních zájmů Unie, příslušné kroky (kontroly na místě, vnitrostátní rozhodnutí o vrácení nebo prominutí v důsledku správních pochybení atd.). Na základě těchto návazných opatření Komise v období 2013–2015 požadovala od členských států poskytnutí částky ve výši více než **32 704 818 EUR**.

Soudní dvůr rovněž ve svém rozsudku ze dne 8. července 2010 ve věci C-334/08, *Komise v. Itálie*, upřesnil, že členské státy nesou za TVZ, které měly poskytnout, finanční odpovědnost ode dne, kdy by byly poskytnuty v případě, že by ke správnímu pochybení nedošlo. Úroky z prodlení se rovněž počítají od tohoto data.

5.3. Databáze OWNRES

Podle nařízení č. 1150/2000 musí členské státy zasílat Komisi informace o podvodech a nesrovnalostech týkajících se nároků přesahujících částku 10 000 EUR. Tyto informace se poskytují prostřednictvím databáze OWNRES, kterou spravuje a vede Komise.

Tato databáze poskytuje Komisi informace nezbytné ke sledování výběru vlastních zdrojů a k přípravě kontrol na místě. K různým analýzám ji využívá také Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) a údaje poskytované jejím prostřednictvím se podrobně posuzují ve výroční zprávě Komise Evropskému parlamentu a Radě o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boji proti podvodům.

5.4. Pilotní projekt týkající se auditů účtů A a B prováděných členskými státy

Kromě společného auditního systému (*Joint Audit Arrangements*) s Dánskem a Rakouskem je Komise zapojena i do pilotního projektu týkajícího se auditů správy účtů A a B, které členské státy provádějí samy a které následně posuzují útvary Komise. V roce 2012 byla v souladu s koncepcí akčního programu Clo 2013 zřízena projektová skupina pro přístup společného auditu, v níž je zastoupeno 13 členských států. Tato skupina vypracovala pro útvary interního auditu (respektive útvary kontroly TVZ) vnitrostátních správ doporučení týkající se společných cílů a auditních nástrojů. V roce 2014 byl zahájen pilotní audit účetnictví TVZ, kterého se zúčastnilo pět členských států (Bulharsko, Estonsko, Chorvatsko, Itálie a Slovinsko). Dotčené členské státy své zprávy o auditu předložily v posledním čtvrtletí roku 2014. Komise v těchto členských státech následně provedla kontroly na místě, které měly jejich zjištění z pilotního auditu ověřit. O celkových závěrech, jež z tohoto procesu vyplynuly, informovaly zprávy Komise k jednotlivým členským státům.

Výsledky byly obecně pozitivní, ačkoliv byly zjištěny některé problémy, na jejichž odstranění je stále zapotřebí pracovat a kterými je třeba se dále zabývat. Je třeba získat více

zkušeností s takovýmto typem společné práce. V tomto směru byl roku 2016 zahájen druhý pilotní projekt týkající se TVZ.

5.5. Opatření pro sledování přistupujících zemí

Komise poskytuje kandidátským zemím technickou pomoc při vytváření správní kapacity a zavádění systémů nezbytných k tomu, aby mohly po přistoupení provést *acquis* v oblasti TVZ. Posuzuje také připravenost kandidátských zemí v tomto ohledu.

Poslední přípravná mise, kterou Komise na tomto poli uskutečnila, proběhla roku 2013 v rámci jednání o přistoupení Chorvatska. Díky této zjišťovací misi získala Komise přiměřenou jistotu, že Chorvatsko disponuje správní kapacitou k uplatňování uvedeného *acquis*. Islandu a Černé Hoře byla poskytnuta technická pomoc v podobě pracovních seminářů k problematice vlastních zdrojů. Island svou žádost o členství v EU stáhl, zatímco technická pomoc Černé Hoře pokračuje.

6. CELKOVÉ POSOUZENÍ SYSTÉMU KONTROL

Jako v předchozích obdobích potvrzují i zjištění, k nimž se dospělo v období 2013–2015, že EU plynou ze systému kontrol TVZ výhody a jistota. Evropský účetní dvůr ve svých výročních zprávách rovněž shledal, že tento systém účinně chrání finanční zájmy EU.

Hlavním účelem systému TVZ, pokud jde o kontroly prováděné Komisí, je zajistit, aby členské státy dodržovaly regulační rámec v oblasti tradičních vlastních zdrojů EU a aby byly TVZ rozpočtu EU poskytovány včas a v plné výši. Finanční dopad kontrol uvedených výše je významný, přičemž tyto kontroly samozřejmě zlepšují výběr TVZ a jejich poskytování rozpočtu EU. Kontroly však také zřetelně zlepšují dodržování pravidel EU. V návaznosti na zjištění vyplývající z kontrol prováděných Komisí členské státy pravidelně revidují svá vlastní pravidla a postupy nebo zavádějí pravidla a postupy nové. Názory Komise na ochranu finančních zájmů EU, pokud jde o provádění legislativního rámce pro vlastní zdroje, také pravidelně potvrzují rozsudky Soudního dvora. V neposlední řadě pak zjištění vyplývající z kontrol prováděných Komisí ovlivňují legislativní proces, například tím, že odhalují mezery v právní úpravě a jejich důsledky.

Celkově lze konstatovat, že kontroly TVZ prováděné Komisí významně přispívají k lepší ochraně finančních zájmů EU účinným sledováním toho, zda členské státy poskytují TVZ včas a v plné výši.

7. ZÁVĚR

Výsledky zaznamenané od roku 2013 do roku 2015 ukazují, že kontroly TVZ prováděné Komisí a systematická opatření v návaznosti na zjištěné nedostatky i nadále představují nenahraditelný a účinný prostředek ke zlepšení výběru TVZ a k ujištění, že finanční zájmy EU jsou v této oblasti řádně chráněny.

Kontroly zůstávají klíčovým nástrojem k zajišťování souladu s pravidly EU. Finanční dopad tohoto nástroje je významný, což dokládá čistá částka prostředků dodatečně poskytnutých rozpočtu EU (jejíž součástí jsou úhrady částek, které nemohou být vybrány z důvodů, jež mohou být členským státům přičítány, i platby spojené s finanční odpovědností členských států za chyby jejich správních orgánů) **v období 2013–2015** ve výši **přibližně 348 milionů EUR**. Dochází tak k významné motivaci poskytovat TVZ rozpočtu EU včas a v plné výši. Kontroly nadto napomáhají napříč členskými státy zajistit rovné zacházení, pokud jde o uplatňování celních a účetních pravidel a ochranu finančních zájmů EU, a představují tak významný mechanismus v boji proti škodlivému narušování hospodářské soutěže a k předcházení takovému narušování.

Od 1. května 2016 jsou použitelné nové právní předpisy týkající se cel¹⁷ a po ratifikaci členskými státy se od 1. ledna 2014 se zpětnou účinností použije nový legislativní rámec pro vlastní zdroje na období 2014–2020. Jak uvedené předpisy, tak uvedený rámec vyžadují, aby Komise i nadále vykonávala kontrolní činnost v oblasti TVZ rozhodně a efektivně.

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie; nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 ze dne 28. července 2015, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, pokud jde o podrobná pravidla k některým ustanovením celního kodexu Unie; prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/2447 ze dne 24. listopadu 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie.